

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Practici Tractatus, De Legibus

Marchius, Ewald

Coloniæ Agrippinæ, 1660 [erschienen] 1661

Cap. VII. An Lex naturæ mutari, vel in ea dispensari possit, & an επικεια in ea locum habeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42256

sonum, reddere depositum : V. G. ut Patriam impugnet : Non autem, esse eandem, quo ad notitiam, patet : quia rectum Judicium , in rebus agendis, circa particulares, & specificas notiones, sæpius impeditur in multis, sive passione, sive mala consuetudine, depravante, aut obscurante rationem : Sic quod bonum, & honestum, non videant, aut videre nolint. Unde factum est, quod diversæ Nationes, & Gentes, habuerint aliquando varias LEGES, ipsis Præceptis Naturæ contrarias. Ut refert D. Hyeron. li. 2. contra Jovinianum, & Theodoretus libro 2. Græcanicarum curationum.

CAPUT VII.

An LEX NATURÆ mutari, vel in ea dispensari possit; & an ἐπιχειρῶς in ea, locum habeat?

Distinguit D. Thomas duplicem modum, quo potest intelligi, fieri circa LEGEM mutatio: nam potest intelligi, fieri per quandam additionem, & potest intelligi per modum subtractionis, sive defectio- nis.

Quod ad priorem modum attinet, certum est, nihil omnino prohibere, sic LEGEM Naturalem mutari, quia multa superaddita sunt, supra.

supra LEGEM Naturæ, ad Hominum utilitatem, & convenientem directionem, tam per LEGEM Divinam Positivam, quam etiam per Humanas. Unde de hoc Mutationis genere, quæstio non est, cum neque proprie sit mutatio LEGIS, utpote quæ in sua integritate perseverat, non obstante ejusmodi additione.

Difficultas itaque tota est de Mutatione, quæ fit per ablationem, aut defectionem LEGIS, sive obligationis ejus. vbi

Notandum Primo. Mutationem hujusmodi, in rebus, dupliciter solere contingere, aliquando ab intrinseco, aliquando ab extrinseco, & utrumque modum posse ad LEGEM, saltem in communi, applicari: nam interdum, LEX per se ipsam, quasi ab intrinseco, mutatur & deficit, V. G. quando ex utili, & rationabili, fieret noxia, & contra rationem, vel quia, pro certo tempore, tantum posita est, quo expirante, LEX per se extinguitur.

Aliquando autem, potest induci talis Mutatio, quasi ab extrinseco agente, puta, si a LEGISLATORE, pro parte, vel in totum, rebus alioquin cæteris, se eodem modo habentibus, tollatur.

Quas Mutationes, locum habere in multis
positiv

positivis LEGIBUS, dubium non est ; sed, an in LEGE Naturali, accidere possint, disputatur, tum quoad mutationes ab extrinseco, quam ab intrinseco. Ut : An per Divinam dispensationem , circa Aliquos possit LEX Naturæ mutari & desistere, quasi pro parte, respectu scilicet eorum, cum quibus , vel in quibus dispensatur.

DICO I. De LEGE Naturali. proprie & strictè loquendo, videtur convenientius dici, & verius , quod ipsa non possit per seipsam, ab intrinseco mutari, sic, ut deficiat, aut desinat, neque in universali, neque in totum , neque in particulari, sive pro parte, & respectu aliquorum, in ordine, V. G. ad eos, qui ratione utuntur, & rationis capaces sunt, quod semper hic præsupponi debet.

Probatur Primo: quia LEX Naturæ, dicitur in Scripturis, foedus sempiternum. Isaia 24. Ergo mutari non potest. Secundo. Quia LEX Naturæ est veluti imago quædam æternæ LEGIS, in Divina Mente existentis; atqui hæc est immutabilis : Ergo & LEX NATURÆ. Tertio LEX naturalis , tantum continet, prima principia morum, per se nota & necessaria ad conclusiones , quæ ex illis, necessaria collectione sequuntur, sive proxime, sive mediantibus pluribus illationibus; atqui

atqui ista principia, mutari non possunt, sicuti, nec ipsum Lumen Rationis, mutari potest & per consequens, nec mutari possunt, conclusiones, ex illis principiis, per necessariam illationem, deductæ, quia quod sequitur, ex principiis necessariis, & immutabilibus, tanquam causis intrinsicis, hoc ipsum quoque necessarium, & immutabile est: Ergo Naturæ Lex, non potest per seipsam mutari, ut desinat, sive in totum, sive pro parte. Nam evidens est, & extra omnem controversiam, quod prima, & universalissima principia LEGIS Naturæ, in quibus, fundantur reliqua eius præcepta, sint perpetuæ veritatis, & omnino immutabilia, neque in ullo casu deficient. V. G. Quod homini secundum dictamen rationis sit vivendum, quod vitia sunt fugienda, quod virtutes, tempore & loco debitis, sint amplectendæ.

DICO Secundo. Non potest quoque mutari Lex Naturæ, quo ad sua præcepta propriè loquendo ab extrinseco per Humanam auctoritatem, sive per diversationem, vel per quamcunq; aliam dispensationem: Probatum. Præcepta LEGIS Naturalis, secundum quod à ratione dictantur, sunt immutabilia naturæ sua. idque habent ex ipsis rebus, quas præcipiunt vel prohibent: atqui non potest hu-
mana

mana Potestas mutare, quod ex natura est immutabile, quia Jus Naturale, quo ad omnia præcepta sua. pertinet quodammodo, ad naturales proprietates Hominis, ut homo est, & non potest mutare proprietates rerum.

Deinde, non potest Homo, mutare LEGEM æternam: Atqui non potest, LEX naturæ mutari, nisi etiam mutetur LEX æterna; quia est quædam vera expressio æternæ LEGIS: Ergo &c.

Notandum primo. Multis modis posse aliquid dici, esse de Jure Naturali. Unus & maxime proprius est, quando LEX aliqua Naturalis, hoc præcipit fieri, aut non fieri; id enim propriissime dicitur esse de LEGE Naturæ: ad hoc autem necessarium est, quod Ratio Naturalis, per se spectata dicat, illud fieri, aut non fieri, esse necessarium, ad morum honestatem, sive interim illud dicat absque Discursu, sive ex Discursu uno, aut pluribus, parum enim id refert, dummodo, illationes omnes, sint necessariae, sic, quod subjectum habeat necessariam connexionem cum Honestate.

Alio autem modo, dicitur aliquid, esse de Jure Naturali, non, quod LEX aliqua Naturæ præcipiat, ita esse, sed, quia Natura concedat

cedat hoc promiscue Omnibus, sic tamen dat
 quod nec Ipsa, nec Ratio Naturalis, per LE- ista, q
 GEM prohibeat, illud abdicari, vel auferri bitio
 convenientibus Modis. Et hujusmodi, Te
 quamvis dicantur, Naturali Jure competere Natu
 Omnibus; non tamen dicuntur proprie, esse in Na
 de LEGE Naturæ, quia LEX, proprie versa simpl
 tur, circa materias, quæ prohibentur, aut Jura
 mandantur. Wiggers in l. 2. q. 90. ceder

Ex quibus licet colligere, quod isti duo Natur
 modi essendi de Jure Naturali, dicantur o per M
 mnino Aequivocè, nam priori modo, dicitur si Nat
 illud de Jure Naturæ, quod est LEX Naturæ, sequit
 vei LEGE Naturæ præcipitur. pedim

Posteriori autem modo illud, quod e duoru
 Dominium aliquod, aut quasi Dominium milia
 Hominibus à Natura attributum. Unde turali.
 prius, ab Aliquibus, vocatur Jus Naturæ No
 præceptivum, & alterum, Jus Naturæ Do Natur
 minativum, quia Jus est, aut Dominium, versan
 quod Natura dat. tiones

Quidam aliter ista distinguunt, sic: quod & intr
 quæ priori modo sunt, de Jure Naturali, di manda
 cant, ea positive esse de Jure Naturæ. Quæ, st
 autem posteriori modo sunt, dicant esse de GES N
 Jure Naturæ, tantum Negative aut Permitt-uis m
 sive: quia scilicet Natura, sive Naturalis Ra Hum
 tio Positiva ista mandat, Hæc vero non man Præce
 dat

dat Positivè, sed quasi permittat unicuique
 ista, quantum est ex parte sua, absque prohi-
 bitione, si aliter res se habeant.

Tertio modo, potest aliquid dici de Jure
 Naturali; quia aliquid habet fundamentū
 in Naturali Hominis Conditione, licet non
 simpliciter LEGES Naturæ præcipiatur. Sic
 Jura Civilia dicunt, Naturali Jure Filium suc-
 cedere Patri, ab Intestato. Quamvis enim,
 Naturæ LEX, hoc non absolute præscribat
 per Mandatum, tamen inclinat in hoc, & qua-
 si Naturaliter, ad conditionem Hominis id
 sequitur, nisi, aliunde ponatur aliquod im-
 pedimentum. Præterea stare Testimonio
 duorum vel trium Testium, & quædam si-
 milia solent aliquando dici, esse de Jure Na-
 turali.

NOTANDUM secundo, Inter ipsas LEGES
 Naturæ Præceptivas, esse nonnullas, quæ
 versantur, circa factas Intentiones & Obliga-
 tiones, quæ per Humanas voluntates fiunt,
 & introducuntur, ut sunt LEGES illæ, quæ
 mandant satisfacere votis, servare Juramen-
 tum, stare Promissis, &c. Alias vero esse LE-
 GES Naturæ, quæ obligant Immediate in
 his materiis, independenter ab omni præviâ
 Humanæ voluntatis operatione. Ut sunt
 Præcepta Religionis erga Deum, Pietatis er-

ga Parentes. Item de non occidendo, de
non Adulterando &c.

Unde, Jure Naturali, Bona esse Commu-
nia, & Homines omnes esse liberos, verum
est, juxta secundum modum, quo dictum, ali-
qua dici, esse de Jure Naturali; sed modus
iste, non importat LEGEM, seu præceptum
Naturæ, quo mandetur, Bona in Commun-
itate esse servanda, aut Libertatem ab omnibus
esse retinendam, sed solum, quod Natura
quantum ex parte sua est, tribuerit Omnibus
communem Bonorum Possessionem, & uni
cuique suam Libertatem.

Quare circa hoc Jus, seu Dominium
quod Unusquisque à Natura habet, si fit
mutatio aliqua, per humanam Dispositio-
nem, non tamen fit Mutatio idcirco, circa
LEGEM Naturæ, quoad Præcepta Naturalia
quod fieri non potest per humanam Potestatem.

Differentia vero, inter Jus Naturæ præ-
ceptivum, & Dominativum est, quia illud
prius, continet Regulas & Præcepta bene-
perandi, quæ obtinent necessariam veritatem,
& idcirco immutabilia sunt, fundantur
enim in intrinseca objectorum rectitudine
aut pravitate:

Jus autem Dominativum, est tantum ali-

quod

quod quasi Dominium, quod à Natura est Homini attributum, non tamen cum obligatione idem Jus perpetuo conservandi, sed, quod partim Reipubl. partim etiam privatæ Dispositioni subjacere permittit. Neque enim omnes, qui alicui tribuunt Jus & Dominium alicujus rei, imponunt simul necessitatem conservandi, sed committunt sæpius, ut de hoc possint Alii pro majori suo, aut Familiæ commodo disponere, & sic quoque Natura in Pluribus agit cum Hominibus.

Quod attinet, ad Præscriptionem, Jure Civili introductam, non mutat hæc quoque LEGEM Naturæ, neque enim efficit, licitum, quod quis tollat, aut possideat alienum, invito Domino, sed facit, ut illud, quod unius aliquando fuit, transeat in Dominium & Proprietatem Alterius, ut tunc sic translatur, licite tanquam proprium, ab Altero retineatur, in quo non læditur, neque in aliquo mutatur LEX Naturæ, quia nullum præceptum Naturæ, prohibet Dominiis Rerum translationem, quæ fieri potest, privatâ voluntate & Potestate publica, aut communi Hominum conventu.

Quando vero, LEX Naturæ obligat, ex vi solius Rationis, in materia, independente ab omni humanæ voluntatis operatione & consensu

sensu, non potest esse necessitas Exemptionis, ab illa obligatione: nam si *LEX* sit prohibitiua, erit actus oppositus Intrinsicè malus: Si autem sit præceptiua, siuè Affirmatiua, quæcunque omissio illius, similiter pro tempore & loco debitis, erit quoque intrinsicè mala. Non potest autem ulla occasio esse sufficiens Ratio. Ut in illis dispensetur, quæ per se mala sunt.

Non tantum, prima & universalissima Principia, siue Præcepta Naturæ; sed etiam Præcepta Decalogi, omnia, sunt prorsus immutabilia, sic, ut ne per potentiam Dei absolutam, in iis dispensari possit. Est D. Thomas 1.2 quæst. 110. art. 8. Cajetani item, Dominici Soto lib. 2. de Iustitia & Jure. quæst. 3. art. 1. à victoria relect. de Homicidio. & plurimorum aliorum.

Quoad primam partem, nulla est inter Auctores controversia, nam admittunt omnes, in hæc Præcepta: Malum est fugiendum, secundum virtutem est vivendum, non cadere absolute ullam dispensationem, respectu Hominis liberè & moraliter. Nam, si Deus faciat, quod Homo careat, morali & libera operatione, impediendo Rationis, & voluntatis liberum usum, excusaretur, aut solveretur quidem ab omni *LEXE* Naturali se-

non esset ibi Dispensatio in LEGE Naturæ, sed esset reddere subiectum incapax LEGIS & Obligationis.

Secundam partem Conclusionis, sic probat D. Thomas : Quorumcunque Præceptorum materia, includit inseparabiliter rationem debiti, ut secundum exigentiam Naturæ humanæ, debeat ab illa fieri, vel non fieri, in eiusmodi Præcepta, non potest ulla omnino cadere Dispensatio, ne quidem per absolutam Dei auctoritatem, nam implicaret contradictionem. Supponitur enim, quod materia includat inseparabiliter, rationem debiti. Si autem admittatur Dispensatio, iam ponitur, quod ratio debiti tollatur, ac proinde, quod erit ratio debiti, & non erit : atqui omnia Decalogi Præcepta sunt ejusmodi, quod materia eorum quatenus præcise sub ipsa præcepta cadit, includat inseparabiliter etiam ejusmodi rationem debiti. Ergo repugnat, in illis Præceptis dispensari. Unde D. Thomas dicit, Deum dispensare non posse, quia non potest agere, contra Justitiam suam, quod faceret, si daret licentiam faciendi, quod Injustitiæ rationem involuit.

Cæterum tamen, quia dubium non est, Deum aliquando efficere, quod actus aliqui materiales liceant, qui alias, non interve-

niente Deo, & ejus potestate, licite fieri non possent. Hinc ut intelligatur, quomodo fiat, & quare ibi non sit Dispensatio, oportet distinguere in Deo, diversas rationes & titulos. Est enim supremus Legislator, unde habet, quod possit nova & diversa Præcepta imponere, & in iisdem dispensare, aut abrogare, sicut abrogavit caeremonialia antiquæ LEGIS. Est etiam supremus Dominus, non tantum quo ad Bona temporalia, sed etiam quo ad Bona nostra Corporalia, quo ad vitam & Mortem quoque Omnium potest mutare & transferre Dominium. Itaque est supremus Judex, qui potest punire, & ut cuique reddere quod ei debetur.

Dispensatio itaque, propriè loquendo pertinet ad Deum, sub prima consideratione quia ad eandem Potestatem & Officium pertinet, LEGEM tollere, sive simpliciter, sive aliqua parte & consensu Aliquorum, ad quod spectat LEGEM ponere. Quare, ut Deus Dispenset, oportet, quod utendo auctoritate LEGISLATORIS, & utendo simul potestate Domini, res ipsas, sive rerum habitudines quo ad Dominium, aut quasi Dominium immutet, & sic faciat, licere, quod antea non licebat: nam, si potestate sua, qua supremus Dominus est, ponat mutationem Domini

rerum

rerum, inter Homines, & sic afficiatur licitū, quod alias non licebat, hoc jam non erit Dispensare in LEGE; sed subducere materiam LEGIS, sub ea ratione, qua prius prohibebatur, ut ex supradictis potest satis intelligi.

Quoties igitur Deus, facit actum aliquem licitum, qui Jure Naturæ, videbatur prohibitus, nunquam id facit, ut purus LEGISLATOR, sed utendo alia potestate, & idcirco non Dispensat proprie in præceptis LEGIS Naturæ:

Possunt hæc in Exemplis declarari, quæ ab Aliis tanquam assertions, in quibus Deus Dispensaverit, allegantur. Sic quando Deus præcepit Abrahamæ, ut interficeret Filium, id fecit tanquam Dominus vitæ & mortis Hominum: nam si Deus per seipsum voluisset illum occidere, non indigebat Dispensatione, sed ex suo Dominio in vitam Hominis, id poterat. Unde eodem modo, absque Dispensatione, in aliqua LEGE, potuit id Abrahamæ committere & demandare: nam Præceptum, non occides, sicut non prohibet legitimæ Potestati, quo minus occidat Malefactores, & sicuti non prohibet ei, qui habet supremū Dominium in Hominum vitam, quo minus possit illam auferre: sic quoque non prohibet, subservire iisdem, quando committunt,

aut demandant, ut quis vitam Alterius auferat, atque ita non est opus ibi aliqua Dispensatione.

Simili modo, non Dispensavit Deus, cum Filiis Israel, quando Ægyptiorum supellectilem abstulerunt, sed tanquam verus Dominus, Illis donavit, vel tanquam supremus Judex, reddidit Illis mercedem duræ Servitutis, qua Ægyptiis servierunt tot annis, ut dicitur Sap. cap. 10. Atque ita hic nullum Furtum fuit, super quo posset dici dispensatum fuisse.

Quo autem sensu accipiendum sit, quod Dominus dicitur mandasse Oseæ, ut assumeret uxorem fornicariam, & faceret Filios fornicationis, docet S. Augustinus, Gregorius & S. Thomas, jussu Dei Oseam verum cum ea Matrimonium contraxisse, vel, quod Deus tanquam Dominus illius mulieris tradidit eam Illi, citra Matrimonium fœcundandam. Ita Sotus in 4, dist. 33. q. 1. art. 2.

Propriè & in rigore loquendo, nunquam dicendus erit Deus Dispensare, in quocunque Præcepto LEGIS Naturæ; quia omne Præceptum LEGIS Naturæ, debet tale esse, quod ex primis Principiis moralibus, per necessariam consequentiam, possit educi: nam alioqui, non poterit ex vi solius Rationis Naturalis;

turalis Homo convinci obstrictus, ad ejusmodi aliquid, sive faciendum, sive vitandum. Unde efficitur, quod Ratio debiti, sit inseparabilis, ab omni materia Præcepti Naturalis, ita, quod, ipsâ manente immutatâ, non possit, ab ea tolli debitum respectu humanæ Naturæ, moraliter operantis, ita quidem, ut nec Deus possit judicare, aut dictare, aliter, esse Homini faciendum, quam secundum rationẽ talis Præcepti.

Hinc licet, *πολιγαμία* videatur esse, contra LEGEM Naturæ, ratione ejus, quod vir, qui jam corporis sui potestatem in unam transtulit, prohibeatur LEGE Naturali iterum Alteri dare:

Dicendum est, neque ex illa occasione admittendam esse Dispensationem, sed potuisse id fieri licitum per solam mutationem materiæ, puta, quatenus Deus, qui absolutum habet corporum nostrorum Dominium, potuit ordinare, quod translatio corporis Mariti, in unam uxorem, non esset tam plena, & absoluta, quin reservaretur viro Potestas, & illud dandi, & communicandi Alteri, sive secundæ, sive Tertix, atque ita non est aliquid factum contra LEGEM, quæ prohibet, quod jam semel translatum est, in Dominium unius, transferatur in Alterum, quia non prohibet,

hibet, dare Alteri juxta restrictionem & modificationem, per potestatem reservatam in primâ datione. Sed dictis affine dubium movetur.

Vtrum circa LEGEM Naturalem possit haberi locum ἐπιπέα sive Interpretatio, vel à Deo, vel ab Homine facienda?

RESPONDEO & DICO Primo. Multa Præcepta Naturalia, indigent magnâ Declaratione, & Interpretatione, ad proprium & adæquatum sensum, uniuscujusque statuendum, Quia non omnia Naturalia Præcepta sunt æque nota, & non æque facilia intellectu: unde etiam fit, quod non semper, in præcisâ notionibus concipiuntur, neque tam adæquatis verbis exprimantur, prout à Ratione Naturali dictantur, quando dictamen illud, propius & exactius inspicitur, & examinatur, inductione aliqua, nam in Præcepto. V. G. non Occides, opus est Interpretatione, ad explicandum, quid nomine Occisionis LEX intelligat: non enim quælibet prohibetur, sed illa, quæ privatâ auctoritate, & extrinsecum necessariae defensionis fit.

Hinc etiam in Præcepto, quod mandata reddere vota sua Deo, interpretamur, illa reddenda esse, juxta sensum, quem habuit votum

vens
casu
fis.
GE,
mult
D
cum
cepti
N
omn
tame
ἐπιπέ
q. 120
gere
fcuri
miler
Inter
lam,
in ali
est, c
inter
parti
in eo
LEG
ad ill
ad h
univ
com
vens

vens, in vovendo, ideoque non obligare in casibus, sub ejus Intentione non comprehensis. Sic quoque datur Declaratio super LEGE, de reddendo Deposito, & super aliis multis hujusmodi.

Dico Secundo. Non tamen, videtur locum habere ἐπιπέια proprie dicta, in Præceptis LEGIS Naturæ. Pro quo

Notandum Primo, quod licet ἐπιπέια omnis, sit quædam quasi Interpretatio, non tamen omnis Interpretatio Præcepti sit ἐπιπέια, ut notat Cajetanus. secunda secundæ q. 120. art. 1. ubi dicit, sæpius LEGES indigere Interpretatione, propter verborum obscuritatem, vel ambiguitatem, aut aliam similem causam, non tamen semper ejusmodi Interpretationem esse ἐπιπέιαμ, sed eam solum, qua interpretamur, LEGEM deficere in aliquo particulari propter universale, Id est, cum LEX universaliter lata sit, tamen interpretamur eam non obligare, in aliquo particulari casu, quia rationabiliter & justè, in eo servari non potest, & proinde, quod si LEGISLATOR prævidisset, vel attendisset ad illud particulare, nolisset LEGEM suam, ad hoc extendi, quamvis modo, LEX tam universaliter sit lata, quod in rigore etiam, comprehendat hoc particulare.

Notandum secundo. Posse Præcepta LEGIS Naturalis dupliciter considerari: uno modo, quatenus ab ipsa Naturali Ratione præcisè, & adæquâtè ducantur. Alio modo, quatenus eadem, sæpius iterum positive, ab aliquo LEGISLATORE feruntur. Sicuti, quando Dominus dedit Præcepta Decalogi per Moysen: non enim Filij Israël sola LEGE Naturæ tenebantur, ad observationem Decalogi, sed etiam positiva Dei LEGE. Sic quoque sunt multæ LEGES humanæ, quæ continent naturalem Justitiam, ut quod depositum reddatur, quod contractus serventur, quod quis alterum non occidat, quod uxor à viro non separetur &c.

Notandum tertio. Conclusionem hanc intelligi, de Præceptis LEGIS naturæ, priori modo consideratis: nam si posteriori modo considerentur, non erit inconueniens, in ejusmodi LEGIBUS Positivis, admittere aliquam *ἐπιπέρας* quia potest LEGISLATOR facere, LEGEM suam quasi magis universalem, quam propriè & per se, à naturali ratione dicitur, ratione cujus poterit admittere quandam emendationem in particulari propter universale.

Probatur: nam quæ ratione, in LEGEM Naturæ non cadit Dispensatio, eadem quoque

que non potest in eâ *ἐπιπέτῃ* habere locum
quia idcirco, in illa Præcepta, non cadit Dis-
pensatio; quia materia illorum, ab extrinseco
& inseparabiliter, continet rationem debiti.
Unde fit, quod, etiamsi fingamus, omnem
Superioris Prohibitionem seponi, non pos-
sint tamen, actus illi fieri liciti homini, Ergo
similiter, non potest per aliquam Interpreta-
tionem fieri, ut liceant, quæ præcepto natu-
rali, ut tali, prohibentur, quia omnia illa ut
sic, sunt ab intrinseco mala, secundo, quia
ἐπιπέτῃ, est quædam veluti correctio
LEGIS, ut, quod minus consideratè
verba LEGIS, sive LEX, prout la-
ta est, complectuntur, declaretur, non
esse sub LEGE comprehendendum, at-
que LEX naturalis, secundum quod à
Naturali Lumine præcise dictatur, non ad-
mittit aliquam ejusmodi Emendationem.
cum ipsa posita sit in Ratione certa, quæ à
vero pratico, non potest esse deficiens in a-
liquo: nam hoc ipso, non esset Ratio recta, &
eodem modo non potest deficere Justum,
sive correspondens, quatenus ab ea dictatur
& præscribitur.